

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis,
Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis,
eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et
Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 21. In Tribulatione Deus consolatur, tuetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](#)

cum plis Martyribus Filius Dei? & in flammis, & in ceteris agonibus, semper præsens fuit. Rupertus hic.

Et serviant ei humerò unō. Soph. 3. 9. Cur non utrōque? quia Deus pariter cum illis onus subit; & illis unum humerum subjecientibus, ille subjecit alterum: ut laborem cum illis partiat. Mendoza in I. Reg. 8. Annot. 34. Sect. 2.

Ex Novo.

Deus meus! Deus meus! ut quid dereliquisti me? Matth. 27. 46. Ideo Christus est derelictus in pœnis, nè nos derelinqueremur in peccatis: ut ipsius derelictio sit nostra liberatio peccatorum. Ideo derelictus in pœnis suis, nè nos derelinqueremur, cum patimur in nostris. Sim. Caff. I. 13. hic.

Venit ad eos. Marci 6. 48. Quoties Dominus calamites immittit, submittit unà vires; ut tolerare queas. Cum in gravi tempestate, & vita periculō, agerent Discipuli, circa quartam vigiliam noctis venit ad eos JESUS, ut opem eis ferret. Certum enim erat, quod, qui coegerit Discipulos suos ascendere navim, idem eis prætō futurus esset. Did. Niss. Sabb. post Cin. §. 2.

Sospiciens in cælum ingemuit. Marci 7. 34. Quid mirum, gemutum ediat eo, qui cum afflito patiebatur? Escobar t. I. Mir. Chr. I. 7. Sect. 3. Obl. 4.

Vident Jesum proximum navi fieri. Jo- an. 6. 19. In tribulatione Deus præcipue adest; quamvis non sentiat, sed quasi abscondat se, aspiciens nostrum certamen. Dum ergo affligimur, impugnamur, tentamur; penitus Deum prætentem, & nostrum conflicturn considerarem: siveque animetur viriliter militantes, & de subsilio Dei cerissimè confidentes: scientes, verum esse, quod ait Psal. 90. 5. *cum ipso sum in tribulatione; eripiam eum. & glorificabo eum.* Dion. Carth. hic.

Prefunctionem patimur; sed non derelinquimus. 2. Cor. 4. 9.

§. XX.

Tribulationes Deus non immittit ultra vires.

Ex Veteri.

Non arabis in bove simul & asino. Deut. 22. 10. Quam Deus creaturas, etiam viles, curat. Quid bovem asino ad aratum jungi? occurrit dubio Philo: quia non pollent paribus viribus, infirmiori consuluntur; nè cum fortiori contendens, succumbat negotio. Si Deus tantopere curat bruta, ut nolit ea labore viribus majore onarari; durusne, & austerus, erga homines erit? Did. Niss. fer. 6. D. 1. Quadr. §. 5.

Quis fecit ventis pondus. Job. 28. 25. Ponus d' ventorum utilitas tribulationum est; que ita in pondere sunt, nè supra mensuram gravent dorsa ferentium. Fidelis enim Deus, qui non patitur quemquam tentari super id, quod possit. Sim. Caff. I. 5. c. 34.

Proba me Domine, & tenta me: ure renes meos, & cor meum. Ps. 25. 2. Qui timere de-

buit temptationem, petit temptationem. Non timet, nè in igne deficiat? Non, inquit; quare? quia misericordia tua ante oculos meos est. Novi enim Dei bonitatem, qui parciore manu pœnas distribuit; nec impar viribus onus cuiquam imponit. S. August. l. 254. de temp.

Potum dabis nobis in lacrymis in mensura. Ps. 79. 6.

Pondus, & flatera, iudicia Domini. Prov. 16. 11. Sunt tribulationes: has enim justæ iudiciæ ita librat DEUS; ut viribus hominis tua naturæ, cum gratia, congruant; ut ferendo sint. Cornelius hic.

Mane, Thucel, Phares. Dan. 5. 25. Numeravit, appendit, dicebat. q. d. Deum, nisi ex numerato, & appento premere homines. Velloso in Judith 5. Paræn. 28.

Ex Novo.

Impleverunt duodecim cophinos fragmē torum. Joan. 6. 13. Ego non panis modò copiam, & multiplicationem, admiror; sed quod tantum, quæ duodecim sportula capere poterant, fragmenta superfuerunt; quod prævidērit, quantum essent consumpturi. S. Chrysost. hom. hic. Nihil amplius supereste voluit, quam unde cujusq; Apostoli cophinus expleretur: nè quisquam gravius oneraretur. Did. Niss. fer. G. D. 1. Quadr. §. 5.

Modicum, & non videbitis me. Joan. 16. 16. Sic se Christus D. subtrahit, ut redeat iterum: nè quis præmatur gravius, quam ferre possit, meroe continuo. Velloso autem citatus.

Deus, qui totus est sapientia plenus, novit, quantis probationibus, temptationibusque indigent animæ ipsi placere volentes. S. Ephrem ferm. de patientia.

§. XXI.

In tribulatione Deus confortat, consolatur, tuetur.

Murmuravit omnis multitudo filiorum Israel contra Moysen. Num. 16. 41. Moyses, & Aaron, stigerunt ad tabernaculum se deris. Quod postquam ingressi sunt, operuit nubes, & apparuit gloria Domini. Origenes hom. 9. in Num. non legimus autem, quia ob texerat nubes tabernaculum, & apparuerat Majestas Domini, & receperit intrâ nubem Moyses, & Aaron; nisi nunc, cum insurrexit in eos populus, & lapidare eos voluit. Discamus ex his, quanta sit utilitas in persecutionibus Christianis, quantum gratia conferatur; quomodo propagator ejus fiat Deus. Pinna Ethol. 10.

Suffitne siestationes Det. Eccl. 2. 3. Lyr. Dion. Carthuf. Hugo Card. id est, patientiam habe in tuis calamitatibus: quas cum luctines, eodem tempore, in iisdem, à Deo sustentaris; ne cadas; viresque sufficit, ut eas toleres. Octavianus hic.

Ego reficiam vos. Matth. 11. 28. Non dicit, tollam laborem, seu onus vestrum; sed refocillabo vos. Non promittit Christus tolle re labores, & malorum onera, in hac vita; sed rescribere interiori pabulō mentis, animoque hominum venientium ad eum. Cajetanus hic.

Dabo illi stellam matutinam. Apoc. 2. 28. Stella matutina est Christus consolans suos in

LII 11 3

perse-

persecutionibus, & afferens lucem proximè futuræ prosperitatis. Sylveira hic.

§. XXII.

Tribulatio probat nos.

*P*lapebra ejus interrogant filios hominum, Ps. 10. 5. Hebr. palpebra ejus dormientes scrutantur filios Ada. Cajetanus: metaphoricus est sermo ad similitudinem hominis claudentis oculos; ut experietur, quid se non videant, alii faciant. Scrutatur filios Ada per simulatum illam absentiam; illorum erga se fidem, amorem, & obseruantiam: qui, cum eum, etiam inter flagella, colunt, & diligunt; veros amicos se probant. Did. Niss. D. 4. Epiph. §. 2.

Probabit cor meum, & visitabit nocte. Psal. 16. 3. Cor meum visitatione tribulationis probatum est. S. August. hic.

Producit ventos de thesauris suis. Ps. 134. 7. Non ad submergendum, sed ad probandum, vires humanas impellunt; ad probationem virtutum: ut agnoscamus, quid possimus; ne superbiamus, in nobis ipsis confidentes. Et ut fragilitate cognitâ, invocemus eum; qui potest per se non valentibus ferre juvamen. Sim. Casi. I. 5. c. 34.

In igne probatur aurum, & argentum. Eccli. 2. 5. Plinius de auro l. 33. c. 3. quòd sapientius arsit, proficit ad bonitatem. Tribulatio prodit bonos, & malos. Si quis prope lites, ubi aves sunt, lapidem jaciat; pisces in profundum descendent, aves sursum evolabunt. Et tamen ex eadem materia pennatorum, pinnatorumque, genus emersit. Ex una etiam massa homines omnes: si tamen tribulationum lapis incurrat; mali demergent se, sed boni sursum, velut aves concinentes Deo cum gratiarum actione confurgent. Octavianus hic.

Vasa figuli probat fornax, & homines justos tentatio tribulations. Eccl. 27. 6.

Creatura Dei facta sunt in tentationem animabus hominum. Sap. 14. 11. Quomodo facte in tentationem? Explico: est parentis, cui dubia filii sui erga se fides. Digreditur ab ædibus, domi relinquens & filium, & Ierusalem apertum- sic Deus absentiam simulat, dum creaturas suas nostro arbitrio expolitas relinquit: ut de illarum recto usu nostram fidelitatem arbitretur. Did. Niss. D. 4. Epiph. §. 2.

Fixxit se longius ire. Luc. 24. 28. Non perperam fingit, qui vult hominem in virtute, aut scientia, experiri: dum non querit, aut tentat, decipere, sed incognitorum dare scientiam. Fingit sàpere mater, parvulum ad terram dejicere filium, quem portat in ulnis; ut ipse tenacius hæreat. Sim. Casi. I. 14. hic.

Probationis nostræ mentis ad Deum causâ feriuntur plerique: ut in ipsa passione, an magis Deum? an magis temporalia, diligamus? appareat: & sibi animus innoteat patiendo probatus; qui non patiendo extiterat improbatus. Sim. Casi. I. 1. c. 25.

Si servi Dei nihil paterentur adversi, multi ejus servi fierent: non ob aliam causam, nisi ut pericula devitarent. Et nefcio, in quo, electorum, & reproborum, & dæmonum, in mortibus esset diversitas; si omnibus communis esset

amoenitas, nullaque adesset adversitas. Idem ib.

Vas vacuum probat pulsatio: virum tentatio. Vas malum streperus sonus indicat. Broymard. Patientia.

§. XXIII.

Tribulatio justum non ledit; immo roborat.

Num. I.

Figuræ, Symbola.

*R*Ubis ardens, non combustus. Ex. 3. 2. Symbolum justi in tribulationibus. Miraculum non minus, hominem mediis in tribulationibus, in amore Dei firmum consistere, & ab illius obsequio non divelli. Besleus D. 4. Pasch. Mare rubrum, securum Israëlitis, Aegyptis ruina. Ex. 14. 22. 27.

Erit tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum. Ps. I. 3. Arbores, quæ altas radices egere, ventos exsibilant; licet in ramos, & frondes, grafeantur. Sed quæ non nisi sumâ terrâ hærent, ad minimam procellam ejiciuntur, & emoriuntur. Besleus D. 4. Pasch.

Et dixi, forsitan tenebra conculcabant me &c. Ps. 138. 11. Tenebra hic significant afflictionem. Quod autem dicit, est ejusmodi: circumcessus sum à malis; & dixi mihi ipsi: superabunt me mala. Sæpe autem mala non mutata sunt in bona: immo vero, quod est maius; mala non mutata sunt in bona; sed malis manentibus magnam sensi benignitatem. Non dixit enim: nox deleta est; sed nox fuit lucida, hoc est, non manens nox: mala scilicet, & calamitates, non potuerunt me conculcare; sed fuit lux in nocte: hoc est, mei exitit defensio. S. Chrysoft. hic.

Sicut lilium inter spinas. Cant. 2. 2. Chald. Vatabl., vertunt: *rosa*; quia hæc spinosa est. S. Gregor. Niss. hom. 4. sicut lilium inter spinas nascitur, & efflorescit; sic anima Sancta inter tribulationes in virtute crescit, magisq; resplendet.

Sicut firmas arbores ventorum impetus irruens, & undiq; jactans, non evellit; sed & solidiores, & firmiores, his in cursibus reddit: sic & anima Sancta, & piè viventem, tentationum incursus, & tribulationum, non supplarrant; atq; etiam ad majorem patientiam præparant. S. Chrysoft. hom. 4. ad pop.

Rupes, & scopuli, in medio mari, fluctibus, & tempestatis, impediti, immobiles persistunt: ostrea vero, & alia conchylia, modo in littus ejiciuntur, modò in fundum demerguntur. Besleus D. 4. Pasch.

Num. 2.

Tslimonia.

Ex Veteri, Patribus, & aliis.

Annis, quibus vidimus mala. Ps. 89. 15. En, quomodo genitrix animæ inflicitas à Deo ærumnas extenuant! quovis aliò corporis sensa mala si dicerent se expertos, gravius se fatigent oppresos. At cum dicunt, mala se solùm vidisse; vix se testantur afflictos. Cor enim inter ærumnas prematur, auris strepitu quatitur, affligitur memoria recordatione malorum, odoratus torquetur graveolentiâ: solus oculus, solem æmulatus, ærumnas videt, nec fent; vulnera incurvus spectat, latus moesta inruetur,